

สถานการณ์ดีบุก ปี ๒๕๖๕

ทศพร สุวรรณโณ

กองบริหารจัดการวัสดุอุตสาหกรรม

ดีบุกเป็นแร่ชนิดหนึ่งที่ใช้เคลือบโลหะอื่น ๆ เช่น เหล็ก ทองแดง และทองเหลือง แผ่นเหล็กชุบดีบุก ซึ่งมีคุณสมบัติต้านทานการกัดกร่อนของกรดและสารละลายอื่น ๆ ให้ไม่เป็นสนิม ไม่เป็นพิษต่อร่างกาย จึงใช้ทำภาชนะบรรจุอาหารและอื่น ๆ โดยใช้ทำตะกั่วบัดกรีซึ่งหลอมละลายได้ง่าย และเมื่อเย็นตัวลงจะทำให้เกิดการยึดแน่นระหว่างผิวหน้าของโลหะ จึงใช้ในโรงงานอุตสาหกรรมและกิจการต่าง ๆ ได้แก่ อาหารบรรจุกระป๋อง อุตสาหกรรมไฟฟ้าอิเล็กทรอนิกส์ นอกจากนี้ดีบุกในรูปสารประกอบมีประโยชน์หลายอย่าง เช่น ใช้ผลิตแก๊วเนื้อหีบ เครื่องปั้นดินเผา เครื่องถ้วยชาม และเครื่องเคลือบ ใช้เป็นผงอุดรูและผงขัดถู หรือการพิมพ์ผ้าดอก ทำหมึก ฟอกน้ำตาล ใช้ในการทำเส้นไหมให้มีน้ำหนัก หรือใช้ในอุตสาหกรรมพลาสติก ใช้เป็นยาฆ่าเห็ดรา ยาฆ่าแมลง ยารักษาเนื้อไม้และสีทาบ้าน เป็นต้น (กรมทรัพยากรธรณี, ม.ป.ป.) ซึ่งในอดีตแร่ดีบุกเป็นสินค้าส่งออกที่สำคัญ สร้างรายได้ และพัฒนาเศรษฐกิจของประเทศ โดยในช่วงปี ๒๕๒๑ - ๒๕๒๓ ประเทศไทยเคยเป็นผู้ผลิตแร่ดีบุกรายใหญ่ที่สุดถึงลำดับที่ ๒ ของโลก ถึงแม้ปัจจุบันประเทศไทยจะผลิตแร่ดีบุกได้น้อยและยังนำเข้าจากต่างประเทศแต่ดีบุกยังสามารถสร้างรายได้ให้ประเทศ (จรินทร์, ๒๕๕๕) ทั้งนี้การอธิบายสถานการณ์ดีบุกจะถูกอธิบายแบ่งเป็นสถานการณ์ภายในประเทศ สถานการณ์การส่งออกและการนำเข้า และสถานการณ์ในตลาดโลก ดังนี้

๑. สถานการณ์ภายในประเทศ

๑.๑ ประทานบัตร

จากฐานข้อมูลประทานบัตรของกรมอุตสาหกรรมพื้นฐานและการเหมืองแร่ในปี ๒๕๖๗ พบว่าประเทศไทยมีประทานบัตรดีบุกที่มีสถานะ “มีอายุ” และ “ต่ออายุ” จำนวน ๖ แปลง ครอบคลุมพื้นที่ประมาณ ๑,๓๔๐ ไร่ โดยตั้งอยู่ที่จังหวัดเชียงใหม่ ลำพูน ระนอง และนครศรีธรรมราช ตามตารางที่ ๑

ตารางที่ ๑ ประทานบัตรดีบุกของประเทศไทย

จังหวัด	จำนวนประทานบัตรที่มีอายุ (แปลง)	พื้นที่ประทานบัตรรวม (ไร่)
เชียงใหม่	๒	๕๐๐
ลำพูน	๒	๕๙๙
ระนอง	๑	๓๙
นครศรีธรรมราช	๑	๒๐๒
รวม	๖	๑,๓๔๐

ที่มา: ฐานข้อมูลประทานบัตร กองบริการงานอนุญาต กรมอุตสาหกรรมพื้นฐานและการเหมืองแร่

๑.๒ การผลิต

ในปี ๒๕๖๕ ประเทศไทยมีการผลิตดีบุกใน ๒ จังหวัด คือ เชียงใหม่ และนครศรีธรรมราช ปริมาณรวม ๑๓๒ ตัน ลดลงจากปี ๒๕๖๔ ร้อยละ ๖๒.๓๙ และมีมูลค่า ๑๐๙.๒ ล้านบาท ลดลงจากปี ๒๕๖๔ ร้อยละ ๕๓.๘๔ โดยการผลิตลดลงทั้งภาคเหนือและภาคใต้หลังจากมีปริมาณการผลิตที่เพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่องในช่วง ๓ ปีที่ผ่านมา ส่วนจังหวัดลำพูนที่มีประทานบัตร ๒ แปลง แต่ไม่ได้ผลิตดีบุกแล้วเนื่องจากผู้ขอประทานบัตรได้ขออนุญาตเพิ่มเติมชนิดแร่ที่จะทำเหมืองโดยเพิ่มการผลิตหินอ่อน และเริ่มผลิตหินอ่อนแทน ตามตารางที่ ๒

ตารางที่ ๒ ปริมาณการผลิตดีบุก ปี ๒๕๖๑-๒๕๖๕ จำแนกตามจังหวัด

หน่วย: ตัน

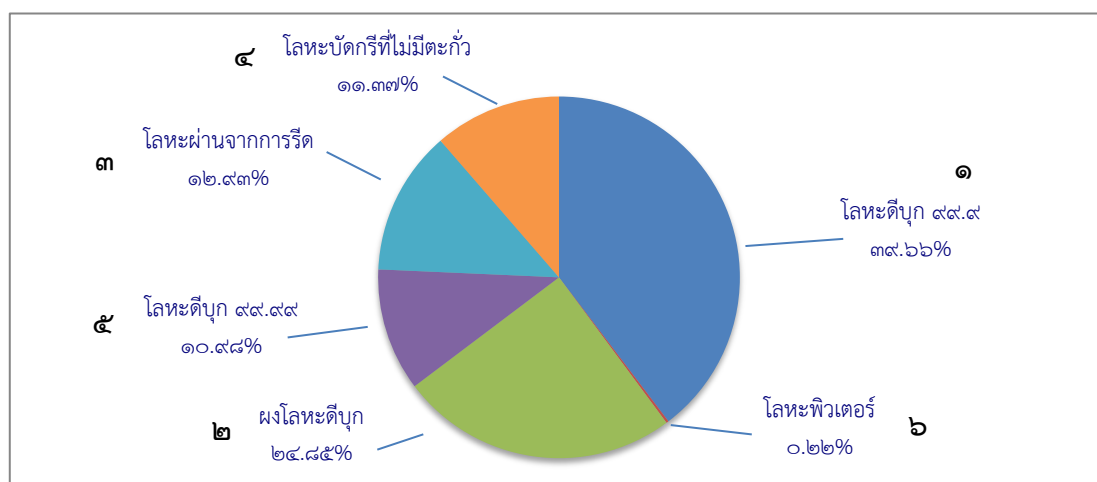
จังหวัด	๒๕๖๑	๒๕๖๒	๒๕๖๓	๒๕๖๔	๒๕๖๕ ^P
ภาคเหนือ					
เชียงใหม่	๕๗	๕๕	๑๑๐	๑๖๒	๘๔
ภาคใต้					
นครศรีธรรมราช	๑๖	๑๘	๒๐๕	๑๘๙	๔๘
ระนอง	๒	-	-	-	-
รวมทั้งประเทศ	๗๕	๗๓	๓๑๕	๓๕๑	๑๓๒
มูลค่า (ล้านบาท)	๓๕.๐	๓๐.๔	๑๑๘.๔	๒๓๖.๗	๑๐๙.๒

P : ข้อมูลเบื้องต้น

ที่มา : ศูนย์เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร กรมอุตสาหกรรมพื้นฐานและการเหมืองแร่

๑.๓ การใช้

ดีบุกหลังจากที่ถูกผลิตจากเหมืองดีบุกของจังหวัดเชียงใหม่และนครศรีธรรมราชจะถูกส่งแปรรูปในโรงถลุงแร่ดีบุกที่จังหวัดภูเก็ต เพื่อแปรรูปเป็นโลหะดีบุก และจำหน่ายภายในประเทศและต่างประเทศ โดยในปี ๒๕๖๕ เมื่อวิเคราะห์สัดส่วนการใช้โลหะเพื่อเป็นวัตถุดิบผลิตสินค้าพบว่ามีการใช้โลหะดีบุก ๙๙.๙ ในสัดส่วนร้อยละ ๓๙.๖๖ ผงโลหะดีบุกร้อยละ ๒๔.๘๕ โลหะผ่านการรีดร้อยละ ๑๒.๙๓ โลหะบัดกรีที่ไม่มีตะกั่วร้อยละ ๑๑.๓๗ โลหะดีบุก ๙๙.๙๙ ร้อยละ ๑๐.๙๘ และโลหะฟิวเตอร์ร้อยละ ๐.๒๒ ตามภาพที่ ๑

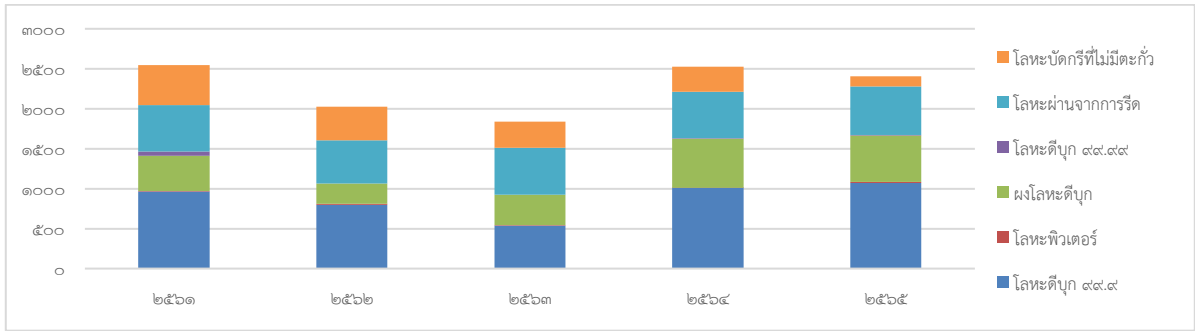
ที่มา : ศูนย์เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร กรมอุตสาหกรรมพื้นฐานและการเหมืองแร่

ภาพที่ ๑ สัดส่วนปริมาณการใช้โลหะดีบุกภายในประเทศ

ปริมาณการใช้โลหะดีบุกตั้งแต่ปี ๒๕๖๑ - ๒๕๖๓ พบว่ามีปริมาณการใช้โลหะดีบุกลดลงอย่างต่อเนื่องโดยมีสาเหตุจากปริมาณการใช้โลหะดีบุก ๙๙.๙ ในปี ๒๕๖๒ ลดลงร้อยละ ๑๗.๑๗ เมื่อเทียบกับปี ๒๕๖๑ และปี ๒๕๖๓ ลดลงร้อยละ ๓๒.๖๒ เมื่อเทียบกับปี ๒๕๖๒ ขณะที่ปริมาณการใช้โลหะบัดกรีที่ไม่มีตะกั่วในปี ๒๕๖๒ ลดลงร้อยละ ๑๖.๑๘ เมื่อเทียบกับปี ๒๕๖๑ และปี ๒๕๖๓ ลดลงร้อยละ ๒๑.๑๐ เมื่อเทียบกับปี ๒๕๖๒ ตามลำดับ เนื่องจากอุตสาหกรรมการผลิตเหล็กและการผลิตกระจกมีปริมาณสั่งซื้อดีบุกไปเป็นวัตถุดิบลดลง และในปี ๒๕๖๔ ปริมาณการใช้โลหะดีบุกกลับมามีปริมาณการใช้สูงขึ้นโดยเป็นผลจากการใช้โลหะดีบุก ๙๙.๙ ที่เพิ่มขึ้นร้อยละ ๘๗.๘๗ และผงโลหะดีบุกเพิ่มขึ้นร้อยละ ๕๙.๐๔ จากนั้นในปี ๒๕๖๕

มีปริมาณการใช้โลหะดีบุกได้ลดลงเนื่องจากปริมาณการใช้โลหะบัดกรีที่ไม่มีตะกั่วลดลงร้อยละ ๕๙.๗๕ และปริมาณการใช้ผงโลหะดีบุกลดลงร้อยละ ๕.๘๔ ตามภาพที่ ๒

หน่วย: ตัน

ที่มา : ศูนย์เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร กรมอุตสาหกรรมพื้นฐานและการเหมืองแร่

ภาพที่ ๒ ปริมาณการใช้ดีบุกภายในประเทศ

๑.๔ ปริมาณสำรองดีบุก

ในปี ๒๕๖๕ ประเทศไทยมีปริมาณสำรองดีบุกเหลือเพียงจังหวัดเชียงใหม่เท่านั้น ถึงแม้จะมีประทานบัตรที่มีสถานะ “มีอายุ” และ “ต่ออายุ” จำนวน ๖ แปลง อยู่ในจังหวัดเชียงใหม่ ลำพูน ระนอง และ นครศรีธรรมราช แต่เนื่องจากประทานบัตรในจังหวัดลำพูนผู้ขอประทานบัตรได้ขออนุญาตเพิ่มเติมชนิดแร่ที่จะทำเหมืองโดยการเพิ่มการผลิตหินอ่อน และเริ่มผลิตหินอ่อนแทน ส่วนจังหวัดระนองเป็นการพบดีบุกเพียงเล็กน้อยเท่านั้น และการผลิตดีบุกในจังหวัดระนองเป็นการร่อนแร่ของชาวบ้านในพื้นที่ โดยผู้ประกอบการไม่ได้ดำเนินการประกอบการผลิตดีบุกในพื้นที่ดังกล่าว ขณะที่จังหวัดนครศรีธรรมราชได้มีการผลิตดีบุกในพื้นที่ดังกล่าวจนหมดปริมาณสำรองแล้ว จึงทำให้เหลือเพียงจังหวัดเชียงใหม่เท่านั้นที่มีการผลิตดีบุก ซึ่งมีปริมาณคงเหลืออยู่ที่ ๑๒,๒๘๓ ตัน ซึ่งหากประเทศไทยมีปริมาณการใช้เฉลี่ยที่ ๒,๒๓๗.๒ ตันต่อปี (ค่าเฉลี่ยการใช้ในปี ๒๕๖๑-๒๕๖๕) พบว่าประเทศไทยมีปริมาณสำรองดีบุกเพื่อรองรับการใช้เป็นเวลา ๕ ปี ๙ เดือน

๑.๕ ค่าภาคหลวง

ในปี ๒๕๖๕ ประเทศไทยสามารถจัดเก็บค่าภาคหลวงดีบุกได้มากเป็นลำดับที่ ๕๔ โดยจัดเก็บได้ ๑๕.๓๓ ล้านบาท ลดลงจากปี ๒๕๖๔ ร้อยละ ๔๐ คิดเป็นสัดส่วนร้อยละ ๐.๓๙ ของค่าภาคหลวงแร่ทุกชนิด ตามตารางที่ ๓

ตารางที่ ๓ การจัดเก็บค่าภาคหลวงดีบุก ปี ๒๕๖๑-๒๕๖๕

หน่วย: ล้านบาท

ค่าภาคหลวงแร่	๒๕๖๑	๒๕๖๒	๒๕๖๓	๒๕๖๔	๒๕๖๕
ค่าภาคหลวงดีบุก	๑๑.๓๒	๑๑.๙๗	๙.๒๓	๒๕.๕๓	๑๕.๓๓
ค่าภาคหลวงแร่รวม	๓,๗๘๘.๖๔	๓,๘๙๕.๙๕	๓,๗๓๐.๑๖	๓,๙๑๙.๑๕	๓,๙๒๖.๖๕
สัดส่วนต่อค่าภาคหลวงแร่รวม	๐.๓๐%	๐.๓๑%	๐.๒๕%	๐.๖๕%	๐.๓๙%

ที่มา : ศูนย์เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร กรมอุตสาหกรรมพื้นฐานและการเหมืองแร่

๒. สถานการณ์การส่งออกและการนำเข้า

๒.๑ การส่งออกในภาพรวม

ประเทศไทยมีการส่งออกดีบุกในรูปของโลหะดีบุกเป็นส่วนใหญ่ และมีการส่งออกเป็นแร่ดีบุกเพียงเล็กน้อยเท่านั้น เนื่องจากประเทศไทยมีโรงถลุงและผลิตโลหะดีบุก โดยในปี ๒๕๖๕ มีปริมาณการส่งออก

ที่ ๗,๐๔๗ ตัน ลดลงร้อยละ ๒๖.๔๓ เมื่อเทียบกับปี ๒๕๖๔ ที่มีปริมาณการส่งออกอยู่ที่ ๙,๕๘๐ ตัน ขณะที่มูลค่าการส่งออกปี ๒๕๖๕ มีมูลค่า ๘,๕๒๓.๘ ล้านบาท ลดลงร้อยละ ๑๕.๑๖ เมื่อเทียบกับปี ๒๕๖๔ ที่มีมูลค่าการส่งออก ๑๐,๐๔๘.๑ ล้านบาท ตามตารางที่ ๔

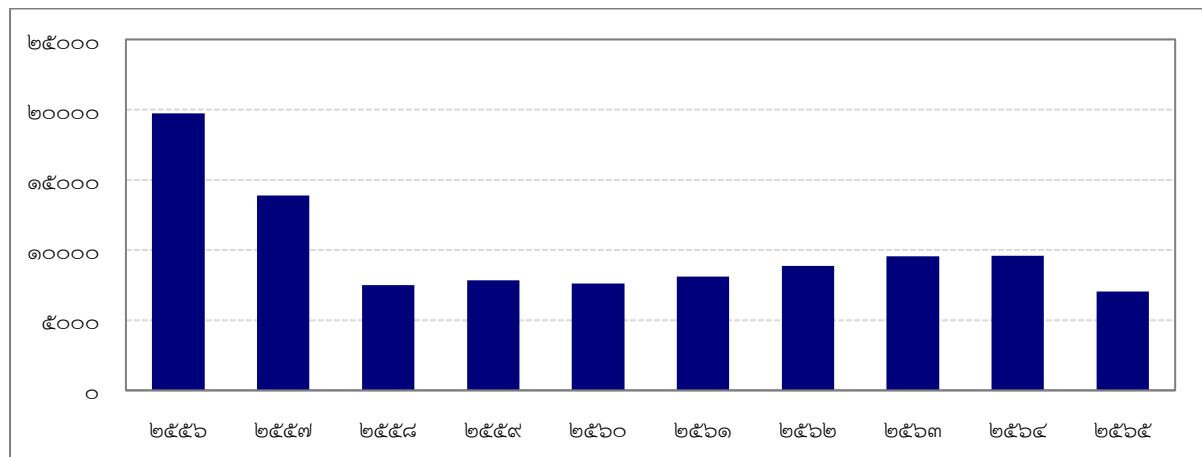
ตารางที่ ๔ ปริมาณและมูลค่าการส่งออกโลหะดีบุก ปี ๒๕๖๑-๒๕๖๕

	๒๕๖๑	๒๕๖๒	๒๕๖๓	๒๕๖๔	๒๕๖๕
ปริมาณ (ตัน)	๘,๑๑๒	๘,๘๖๒	๙,๕๔๗	๙,๕๘๐	๗,๐๔๗
มูลค่า (ล้านบาท)	๕,๔๒๔.๙	๕,๔๑๑.๑	๕,๓๗๓.๖	๑๐,๐๔๘.๑	๘,๕๒๓.๘

ที่มา: ศูนย์เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร กรมอุตสาหกรรมพื้นฐานและการเหมืองแร่

เมื่อพิจารณาแนวโน้มการส่งออกโลหะดีบุกของประเทศไทยตั้งแต่ปี ๒๕๕๖ เป็นต้นมา การส่งโลหะดีบุกของประเทศไทยลดลงจนถึงปี ๒๕๕๙ ที่ปริมาณโลหะดีบุกของประเทศไทยเริ่มมีทิศทางการส่งออกเติบโตขึ้นจากปริมาณการส่งออกไปยังประเทศเนเธอร์แลนด์ที่เติบโตมากขึ้นต่อเนื่องจนถึงปี ๒๕๖๔ โดยเฉลี่ยที่ร้อยละ ๖๕.๐๘ ต่อปี และได้รับแรงหนุนจากการส่งออกไปยังประเทศเกาหลีใต้และอังกฤษที่เพิ่มขึ้น แต่หลังจากนั้นการส่งออกโลหะดีบุกกลับลดลงในปี ๒๕๖๕ ทั้งการส่งออกไปยังประเทศเนเธอร์แลนด์ เกาหลีใต้ และอังกฤษ ที่มีปริมาณการส่งออกไปยังประเทศดังกล่าวลดลงเป็นผลมาจากสถานการณ์เศรษฐกิจโลกที่ได้รับผลกระทบจากอัตราเงินเฟ้อจึงส่งผลต่อกำลังการบริโภคในหลายประเทศคู่ค้าที่สำคัญของประเทศไทยตามภาพที่ ๓

หน่วย: ตัน

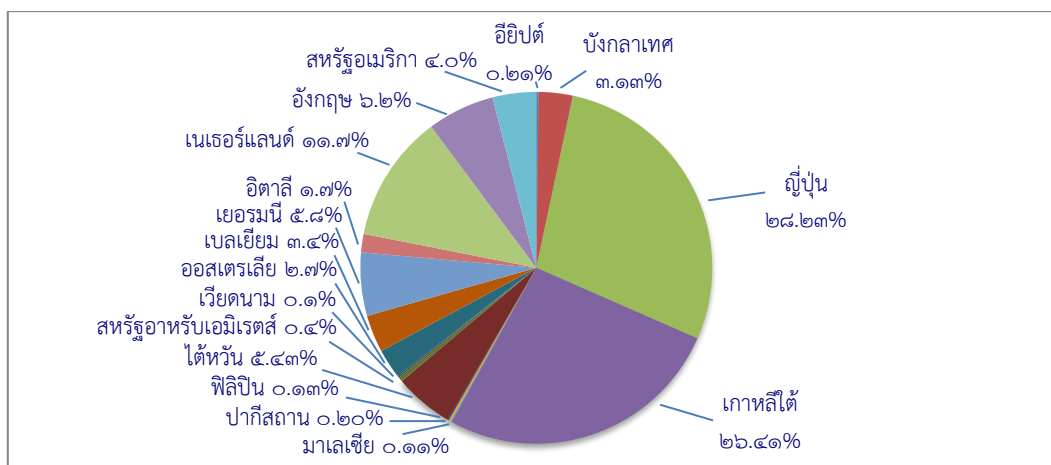

ที่มา: ศูนย์เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร กรมอุตสาหกรรมพื้นฐานและการเหมืองแร่

ภาพที่ ๓ ปริมาณและมูลค่าการส่งออกโลหะดีบุก ปี ๒๕๕๖-๒๕๖๕

๒.๒ ตลาดส่งออกโลหะดีบุกที่สำคัญของประเทศไทย

ตลาดส่งออกโลหะดีบุกของประเทศไทยกระจายตัวทั้งทวีปแอฟริกา เอเชีย ออสเตรเลีย ยุโรป และอเมริกา โดยในปี ๒๕๖๕ ประเทศไทยมีตลาดส่งออกที่สำคัญ ๕ อันดับแรก คือ ญี่ปุ่น เกาหลีใต้ เนเธอร์แลนด์ อังกฤษ และเยอรมนี รวมเป็นร้อยละ ๗๘.๓๖ ของปริมาณการส่งออกทั้งหมด ส่วนตลาดอื่น ๆ ที่มีความสำคัญรองลงมา ได้แก่ ไต้หวัน สหรัฐอเมริกา เบลเยียม บังกลาเทศ ออสเตรเลีย ตามลำดับ แต่หากพิจารณารายละเอียดจะพบว่า การส่งออกส่วนใหญ่จะอยู่ในทวีปเอเชียถึงร้อยละ ๖๔.๒๑ ของการส่งออกทั้งหมดตามภาพที่ ๔

ที่มา: ศูนย์เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร กรมอุตสาหกรรมพื้นฐานและการเหมืองแร่

ภาพที่ ๔ สัดส่วนปริมาณการส่งออกโลหะดีบุกของไทยในปี ๒๕๖๕

เมื่อพิจารณาการส่งออกดีบุกของประเทศไทยในรายตลาดของปี ๒๕๖๕ พบว่าตลาดที่ขยายตัวปริมาณการส่งออกมาเป็นอันดับแรกคือ ประเทศออสเตรเลีย ส่วนประเทศบังกลาเทศเป็นตลาดที่กลับมาส่งออกได้อีกครั้งหลังจากหยุดไปเมื่อปี ๒๕๖๔ และส่งออกในปริมาณที่สูงหากเปรียบเทียบกับปี ๒๕๖๓ ที่ส่งออกได้ ๕๕ ตัน ขณะที่การส่งออกทั้งด้านปริมาณและมูลค่าไปที่ประเทศไต้หวัน ญี่ปุ่น และสหรัฐอเมริกา กลับหดตัว และการส่งออกไปที่ประเทศเกาหลีใต้ที่ขยายตัวด้านมูลค่าแต่กลับหดตัวด้านปริมาณการส่งออกตามตารางที่ ๕

ตารางที่ ๕ ปริมาณและมูลค่าการส่งออกโลหะดีบุกในตลาดส่งออก ปี ๒๕๖๔ เทียบกับปี ๒๕๖๕

ตลาดส่งออก	๒๕๖๔		๒๕๖๕		การเปลี่ยนแปลง	
	ปริมาณ (ตัน)	มูลค่า (บาท)	ปริมาณ (ตัน)	มูลค่า (บาท)	ปริมาณ (%)	มูลค่า (%)
ญี่ปุ่น	๓,๔๖๒	๓,๕๕๒.๑๙	๑,๙๘๗	๒,๓๐๕.๖๑	-๔๒.๖๑	-๓๕.๖๔
เกาหลีใต้	๒,๐๒๐	๒,๒๒๔.๖๔	๑,๘๕๙	๒,๕๐๗.๘๙	-๗.๙๗	๑๒.๗๓
เนเธอร์แลนด์	๑,๐๐๑	๑,๐๐๑.๒๓	๘๒๕	๙๔๐.๓๑	-๑๗.๕๘	-๖.๐๘
อังกฤษ	๕๓๓	๕๓๙.๐๘	๔๓๕	๕๓๕.๑๖	-๑๘.๓๙	-๐.๗๓
เยอรมนี	๔๔๔	๔๖๖.๑๓	๔๐๙	๔๗๕.๓๙	-๗.๘๘	๑.๙๙
ไต้หวัน	๗๒๔	๗๖๒.๑๒	๓๙๒	๔๕๔.๒๒	-๔๕.๘๖	-๔๐.๔๐
สหรัฐอเมริกา	๔๓๖	๔๕๙.๙๐	๒๘๒	๓๑๒.๐๙	-๓๕.๓๒	-๓๒.๑๔
เบลเยียม	๒๔๖	๒๕๑.๓๓	๒๔๑	๒๖๐.๓๒	-๒.๐๓	๓.๕๘
บังกลาเทศ	-	-	๒๒๐	๒๗๘.๒๐	N.a.	N.a.
ออสเตรเลีย	๑๒๓	๑๑๘.๖๙	๑๙๓	๒๐๗.๐๐	๕๖.๙๑	๗๔.๔๐
อื่น ๆ	๕๙๑	๖๔๒.๘๑	๒๐๔	๒๔๗.๖๒	-๖๕.๔๘	-๖๑.๔๘
รวม	๙,๕๘๐	๑๐,๐๔๘.๑๒	๗,๐๔๗	๘,๕๒๓.๘๑	-๒๖.๔๔	-๑๕.๑๗

ที่มา: ศูนย์เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร กรมอุตสาหกรรมพื้นฐานและการเหมืองแร่

๒.๓ การนำเข้าในภาพรวม

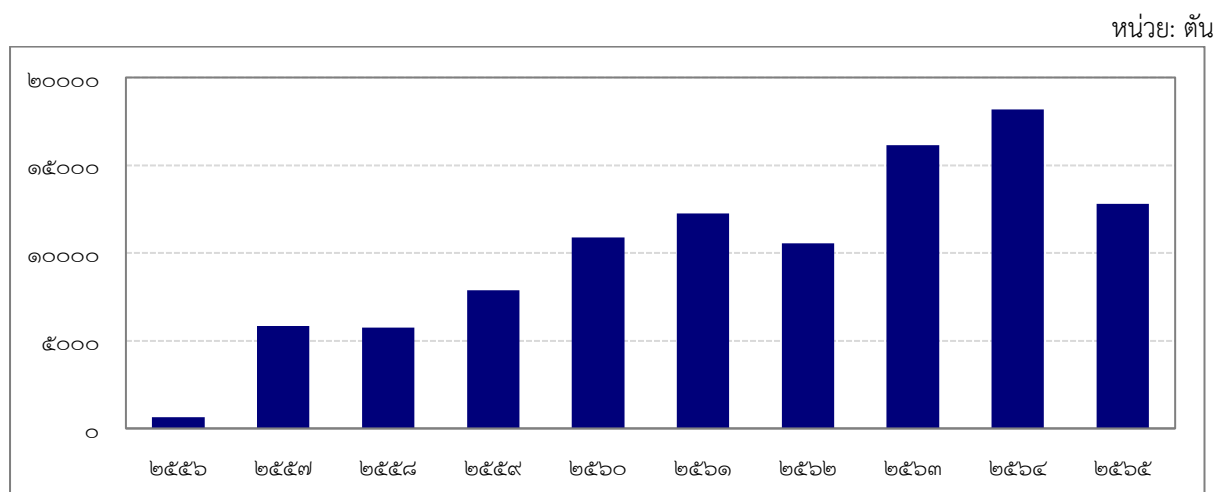
ประเทศไทยมีการนำเข้าดิบบุกในรูปของแร่ดิบบุกอ้างอิงข้อมูลกรมศุลกากร กระทรวงการคลัง พิกัดศุลกากรที่ ๒๖๐๙๐๐๐๐๐๐ ซึ่งในปี ๒๕๖๕ ประเทศไทยมีการนำเข้าดิบบุกอยู่ที่ ๑๒,๘๐๔.๒๐ ตัน ลดลงร้อยละ ๒๙.๔๙ เมื่อเปรียบเทียบกับปี ๒๕๖๔ ที่มีการนำเข้าอยู่ที่ ๑๘,๑๖๔.๔๕ ตัน ขณะที่มูลค่าการนำเข้าปี ๒๕๖๕ อยู่ที่ ๘,๑๙๙.๙๙ ล้านบาท ลดลงร้อยละ ๑๗.๗๔ เมื่อเปรียบเทียบกับปี ๒๕๖๔ ที่มีมูลค่าการนำเข้าอยู่ที่ ๙,๙๖๗.๑๗ ล้านบาท ตามตารางที่ ๖

ตารางที่ ๖ ปริมาณและมูลค่าการนำเข้าดิบบุก ปี ๒๕๖๑-๒๕๖๕

	๒๕๖๑	๒๕๖๒	๒๕๖๓	๒๕๖๔	๒๕๖๕
ปริมาณ (ตัน)	๑๒,๒๖๐.๖๐	๑๐,๕๕๘.๗๒	๑๖,๑๓๕.๘๘	๑๘,๑๖๔.๔๕	๑๒,๘๐๔.๒๐
มูลค่า (ล้านบาท)	๔,๔๙๔.๒๘	๓,๕๘๖.๒๙	๔,๗๘๒.๒๓	๙,๙๖๗.๑๗	๘,๑๙๙.๙๙

ที่มา: ศูนย์เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร กรมอุตสาหกรรมพื้นฐานและการเหมืองแร่

เมื่อพิจารณาการนำเข้าแร่ดิบบุกพบว่าแนวโน้มนำเข้าเพิ่มขึ้น ในช่วงปี ๒๕๕๖-๒๕๖๔ เนื่องจากเป็นช่วงที่เริ่มมีการสิ้นอายุประทานบัตรอย่างต่อเนื่อง โดยปี ๒๕๕๖ มีการสิ้นอายุประทานบัตรจำนวน ๓ แปลง ในปี ๒๕๕๗ มีการสิ้นอายุประทานบัตรจำนวน ๒ แปลง ในปี ๒๕๕๘ มีการสิ้นอายุประทานบัตรจำนวน ๓ แปลง ในปี ๒๕๕๙ มีการสิ้นอายุประทานบัตรจำนวน ๕ แปลง ในปี ๒๕๖๐ มีการสิ้นอายุประทานบัตรจำนวน ๑ แปลง และในปี ๒๕๖๑ มีการสิ้นอายุประทานบัตรจำนวน ๑ แปลง จึงทำให้การนำเข้าเพื่อทดแทนการผลิตภายในประเทศมีแนวโน้มสูงขึ้นถึงแม้จะมีลดลงในปี ๒๕๖๒ ซึ่งเป็นจากผลกระทบของการแพร่ระบาดโรคโควิด-๑๙ และหลังจากนั้นในปี ๒๕๖๓ จึงเริ่มมีการนำเข้าเพิ่มมากขึ้นและลดลงในปี ๒๕๖๔ มีปริมาณการใช้และการส่งออกของโลหะดิบบุกที่ลดลง ตามภาพที่ ๕

ที่มา: ศูนย์เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร กรมอุตสาหกรรมพื้นฐานและการเหมืองแร่

ภาพที่ ๕ ปริมาณนำเข้าดิบบุกของประเทศไทย ปี ๒๕๕๖-๒๕๖๕

๓. สถานการณ์ในตลาดโลก

๓.๑ การผลิต

ในปี ๒๕๖๕ การผลิตโลหะดิบบุกทั้งโลกอยู่ที่ ๓๑๐,๐๐๐ ตัน เพิ่มขึ้นร้อยละ ๑.๖๔ เมื่อเปรียบเทียบกับปี ๒๕๖๔ ที่มีการผลิตอยู่ที่ ๓๐๕,๐๐๐ ตัน โดยส่วนใหญ่ของการผลิตจะอยู่ที่ประเทศจีนถึง ๙๕,๐๐๐ ตัน

ยังคงรักษาความสามารถในการผลิตที่สูงที่สุดไว้ได้หลังจากมีการปิดบำรุงรักษาการผลิตภายในประเทศในช่วงไตรมาสที่ ๓ ของปี และรองลงมาอยู่ที่ประเทศอินโดนีเซียที่ ๗๔,๐๐๐ ตัน โดยผู้ผลิตภายในประเทศต้องเจออุปสรรคในการใช้ระยะเวลาขออนุญาตประทานบัตรจากหน่วยงานราชการ ซึ่งทำให้การผลิตของบริษัท PT Timah ลดลงอย่างมาก ตามตารางที่ ๗ ทั้งนี้ สมาคมดีบุกระหว่างประเทศ (International Tin Association: ITA) คาดการณ์ว่าการผลิตดีบุกของทั้งโลกในปี ๒๕๖๖ จะเพิ่มขึ้นเล็กน้อยจากการกลับมาเปิดโรงงานของประเทศจีน

ตารางที่ ๗ จำนวน ๑๐ บริษัทที่มีการผลิตโลหะดีบุกสูงที่สุดของโลก

Order	Company	2021	2022	YOY Change (%)
1	Yunnan Tin (China)	82,000	77,100	-6.0%
2	Minsur* (Peru)	31,800	32,700	2.8%
3	Yunnan Chengfeng (China)	17,000	20,600	21.2%
4	PT Timah (Indonesia)	26,500	19,800	-25.3%
5	Malaysia Smelting Corp (Malaysia)	16,400	18,800	14.6%
6	Guangxi China Tin (China)	9,200	10,900	18.5%
7	Jiangxi New Nanshan (China)	11,600	10,800	-6.9%
8	EM Vinto (Bolivia)	12,100	10,300	-14.9%
9	Thaisarco (Thailand)	12,100	9,500	-21.5%
10	Aurubis Beerse (Belgium)	9,800	8,200	-16.3%

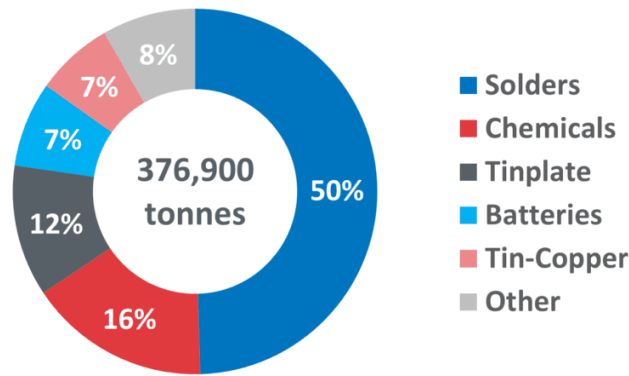
Data: Provisional data reported to ITA and rounded to the nearest 100t.

*Includes production from Minsur's Brazilian subsidiary, Taboca

๓.๒ การใช้

ในปี ๒๕๖๕ สมาคมดีบุกระหว่างประเทศ (International Tin Association: ITA) ได้สำรวจจาก ๘๔ บริษัทซึ่งครอบคลุมความต้องการใช้ดีบุกร้อยละ ๔๒ ของผู้ใช้ดีบุกทั่วโลก พบว่ามีความต้องการใช้ดีบุกทั้งแบบที่ไม่ผ่านการถลุงและถลุงแล้วอยู่ที่ ๓๓๒,๐๐๐ ตัน ซึ่งลดลงร้อยละ ๒.๔ เมื่อเทียบกับปี ๒๕๖๔ ขณะที่ความต้องการใช้โลหะดีบุกอยู่ที่ ๓๗๖,๙๐๐ ตัน ลดลงร้อยละ ๓.๒ เมื่อเทียบกับปี ๒๕๖๔ ซึ่งเป็นผลมาจากอัตราเงินเฟ้อที่เพิ่มขึ้นอย่างรวดเร็วในช่วงครึ่งหลังของปี และผลสำรวจยังให้ความเห็นว่าในปี ๒๕๖๖ ความต้องการโลหะดีบุกจะลดเหลือ ๓๗๑,๐๐๐ ตัน การสำรวจชี้ให้เห็นว่าความต้องการดีบุกลดลงอย่างต่อเนื่องถึงร้อยละ ๑.๖ ในช่วงปี ๒๕๖๖ เหลือ ๓๗๑,๐๐๐ ตัน เนื่องจากผลกระทบของอัตราเงินเฟ้อ ถึงแม้จะมีการส่งเสริมเทคโนโลยีแผงโซลาร์เซลล์ที่มีดีบุกเป็นส่วนประกอบ ยานพาหนะไฟฟ้า และการเปลี่ยนแปลงทางดิจิทัล แต่ปัจจัยทางเศรษฐกิจมหภาคหลายประการยังส่งผลเสียต่อความต้องการดีบุก ทั้งนี้ ปริมาณการใช้โดยส่วนใหญ่จะอยู่ที่อุตสาหกรรมโลหะบัดกรีถึงร้อยละ ๕๐ อุตสาหกรรมเคมีร้อยละ ๑๖ อุตสาหกรรมแผ่นเหล็กร้อยละ ๑๒ อุตสาหกรรมแบตเตอรี่ร้อยละ ๗ อุตสาหกรรมดีบุก-ทองแดงร้อยละ ๗ และอื่น ๆ ที่ร้อยละ ๘ ตามภาพที่ ๖ ทั้งนี้ ผู้ตอบแบบสำรวจเห็นว่าแนวโน้มในระยะยาวจะมีการใช้ดีบุกมากขึ้นจากการใช้เทคโนโลยีพลังงานแสงอาทิตย์ โทรคมนาคม 5G ยานพาหนะไฟฟ้า และเทคโนโลยีอื่น ๆ ที่เพิ่มขึ้น

ที่มา: สมาคมดีบุกแห่งประเทศไทย (International Tin Association: ITA)

ภาพที่ ๖ สัดส่วนอุตสาหกรรมที่ใช้โลหะดีบุกทั่วโลก ปี ๒๕๖๕

จากสถานการณ์ดีบุก ปี ๒๕๖๕ ข้างต้นจะเห็นว่าประเทศไทยมีปริมาณการผลิตดีบุกที่ลดลงสอดคล้องกับการใช้โลหะดีบุกภายในประเทศและการจัดเก็บค่าภาคหลวงที่ลดลง รวมถึงการส่งออกไปยังต่างประเทศที่ลดลงตามสถานการณ์การใช้โลหะดีบุกของโลกที่ได้รับผลกระทบจากการเพิ่มขึ้นอย่างรวดเร็วของอัตราเงินเฟ้อ ถึงแม้จะมีการส่งเสริมเทคโนโลยีแผงโซลาร์เซลล์ที่มีโลหะดีบุกเป็นส่วนประกอบ รวมถึงยานพาหนะไฟฟ้า แต่ก็ยังไม่เพียงพอต่อการเพิ่มขึ้นของอัตราเงินเฟ้อ และคาดการณ์ในปี ๒๕๖๖ ยังคงมีแนวโน้มความต้องการที่ลดลง ขณะที่การผลิตโลหะดีบุกของโลกยังมีการขยายตัวและคาดการณ์ว่าในปี ๒๕๖๖ การผลิตจะยังคงขยายตัวตามการกลับมาเปิดโรงงานของประเทศจีนที่ส่วนใหญ่ปิดบ่มารุ่นในช่วงปี ๒๕๖๕

แหล่งที่มาของข้อมูล

๑. ระบบฐานข้อมูลใบอนุญาตประทานบัตร. https://www.dpim.go.th/webservices/con_report.php
๒. รายงานข้อมูลสถิติแร่. <https://www1.dpim.go.th/ppr/title.php?tid=000001704693901>
๓. สมาคมดีบุกแห่งประเทศไทย (International Tin Association: ITA). <https://www.internationaltin.org>
๔. กรมทรัพยากรธรณี. <https://www.dmr.go.th/home>